

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΚΥΠΡΟΥ
ΤΡΙΤΗ 3 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2019

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

Κυρίες και κύριοι,

Η Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών υποδέχεται απόψε στη Θεσσαλονίκη, τον Υπουργό Εξωτερικών της Κυπριακής Δημοκρατίας, τον διπλωμάτη, τον ιστορικό, τον πανεπιστημιακό δάσκαλο, Νίκο Χριστοδουλίδη. Και θα τον τιμήσει, σε λίγο με την ανακήρυξή του ως αντεπιστέλλον μέλος της Εταιρείας μας, απονέμοντάς του το μετάλλιο των 80 χρόνων από την ίδρυσή της.

Το βιογραφικό του τιμωμένου υπουργού Νίκου Χριστοδουλίδη θα αναγνωσθεί στη συνέχεια της εκδήλωσης κατά τη διαδικασία της ανακήρυξης. Ωστόσο, οφείλω να επισημάνω ότι από την 1^η Μαρτίου του 2018 είναι Υπουργός Εξωτερικών της Κύπρου. Έχει εκπροσωπήσει την Κυπριακή Δημοκρατία σε δεκάδες ευρωπαϊκές και παγκόσμιες διασκέψεις και τα τελευταία χρόνια έχει ζήσει από πολύ κοντά όλες τις κρίσιμες εξελίξεις του μεγάλου άλυτου εθνικού μας προβλήματος, του Κυπριακού.

Εκλεκτοί προσκεκλημένοι,

Στο πρόσωπο του Νίκου Χριστοδουλίδη, η Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών τιμά σήμερα την Κυπριακή Δημοκρατία και τον αντίξοο, τον άπελπι και μοναχικό αγώνα της, εδώ και 45 χρόνια, για τον τερματισμό της τουρκικής κατοχής, την απομάκρυνση των ξένων κατοχικών στρατευμάτων και την επίτευξη μιας λύσης σύμφωνα με τις αρχές του Διεθνούς Δικαίου και του Καταστατικού Χάρτη του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

Μιας δίκαιης, δημοκρατικής και βιώσιμης λύσης, που να διασφαλίζει τα δικαιώματα όλων των νομίμων κατοίκων της Κύπρου, Ελλήνων, Τούρκων, Μαρωνιτών, Αρμενίων και Λατίνων. Μιας λύσης που μπορεί να αποβεί το θεμέλιο για την παγίωση της ειρήνης στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου.

Και θα φέρει την ελευθερία και τη λύτρωση στο ωραίο πολύπαθο νησί, όπου, όπως μας διαβεβαιώνει από το 1901 ο Κωστής Παλαμάς με το γνωστό του ποίημα, «Στην Κύπρο την αέρινη, στη Μακαρία γη, στ' ωραίο πολύπαθο κορμί, η αγνή ψυχή δεν έσβησε. Και ζη, και ζη, και ζη!»

Η Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών από την ίδρυσή της, το 1939, έχοντας ως σκοπό της την υποβοήθηση της έρευνας της Ιστορίας και Λαογραφίας της

Μακεδονίας όπως και την υποβοήθηση της ανάπτυξης της εν γένει πνευματικής ζωής στη Μακεδονία, έδειξε αμέσως ενδιαφέρον και για τον πολιτισμό και την ιστορία της Κύπρου. Ανέπτυξε στενές σχέσεις με τα αντίστοιχα πνευματικά Σωματεία και Ιδρύματα της Κύπρου. Ειδικότερα, στα χρόνια της Αγγλοκρατίας στο νησί, με την Εταιρεία Κυπριακών Σπουδών, που είχε ιδρυθεί με ανάλογους σκοπούς στη Λευκωσία, το 1936, στη σκοτεινότερη περίοδο της βρετανικής αποικιοκρατίας. Στις εκδόσεις της Εταιρείας μας, στα περιοδικά μας, τα «Μακεδονικά», τα «Ελληνικά», στο “Balkan Studies”, στα επιστημονικά Συνέδρια, στη Βιβλιοθήκη μας, η Κύπρος και το Κυπριακό ζήτημα κατέχουν πάντοτε μια ευδιάκριτη θέση.

Αντίστοιχα, σε αυτήν εδώ την αίθουσα έχουν φιλοξενηθεί δεκάδες εκδηλώσεις για τον αγώνα της Κύπρου, στις διαφορετικές φάσεις του, από τη δεκαετία του 1950, μέχρι και τις μέρες μας. Και δεκάδες Έλληνες Κύπριοι, πολιτικοί, διπλωμάτες, Πανεπιστημιακοί δάσκαλοι και απλοί άνθρωποι, που αγωνίζονται για το δίκαιο της πατρίδας τους. Όπως πριν από 4 χρόνια η Χαρίτα Μάντολες, η γυναίκα σύμβολο του δράματος των αγνοουμένων, βρήκε σε αυτό το βήμα και στο κτίριο της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών θερμή συμπαράσταση, αμέριστη υποστήριξη και αδελφική αγάπη.

Θα σταθώ επιγραμματικά σε πρόσωπα και περιστατικά από τους πλούσιους και γόνιμους ιστορικούς δεσμούς της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών με την Κύπρο: Ένα από τα ιδρυτικά μέλη της Εταιρείας μας, μέλος του πρώτου της Διοικητικού Συμβουλίου και επί σειρά ετών Πρόεδρός της ήταν ο καθηγητής της Λαογραφίας στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, ο Στίλπων Κυριακίδης. Λίγοι γνωρίζουν σήμερα, ότι ήταν ένας επιστήμονας που αγαπούσε ιδιαίτερος τη μεγαλόνησο, καθώς είχε διατελέσει για δύο χρόνια, το 1912 με 1914, γυμνασιάρχης του Παγκυπρίου Γυμνασίου Λευκωσίας, του σπουδαιότερου Ιδρύματος στην κυπριακή ιστορία της εκπαίδευσης. Και ως πανεπιστημιακός και ως πρόεδρος της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών συνέβαλε καθοριστικά στην ανάπτυξη των κυπριολογικών σπουδών στο αντικείμενό του.

Αλλά και στο πολιτικό και εθνικό πεδίο, σε συμπαράσταση του αγώνα των Κυπρίων, η Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών, το 1953, στις παραμονές της έκρηξης του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα για αποτίναξη του αποικιακού ζυγού και ένωση με την Ελλάδα, και ενώ είχαν ενταθεί οι προσπάθειες για διεθνοποίηση του Κυπριακού, διά της υποβολής του προς συζήτηση στον ΟΗΕ, απηύθυνε προς τη διεθνή επιστημονική και πνευματική Κοινότητα έκκληση για την Ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα.

Στην τρίγωνση έκκληση, στα ελληνικά, στα γαλλικά και στα αγγλικά, αναφερόταν, μεταξύ άλλων:

«Η Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών χαιρετίζει τον αγώνα των αδελφών Κυπρίων υπέρ της ελευθερίας, ανεξαρτησίας και ενώσεως με την μητέρα Ελλάδα. Εκφράζει τον θαυμασμόν διά την αδάμαστον επιμονήν των αγωνιζομένων Κυπρίων εις τα εθνικά ιδεώδη. Απευθύνει έκκλησιν προς όλα τα Πανεπιστήμια, τα Επιστημονικά Ιδρύματα και τας Πνευματικάς Οργανώσεις του Δυτικού Κόσμου και αιτείται την αμέριστον ηθικήν των συμπαράστασιν εις τον αγώνα των Ελλήνων Κυπρίων.»

Αλλά και στα χρόνια της ανεξαρτησίας και των πρώτων χρόνων της Κυπριακής Δημοκρατίας, η Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών, τόσο πριν όσο και μετά την κυπριακή τραγωδία του 1974, διατήρησε και ενίσχυσε τους δεσμούς της με την Κύπρο. Στο πολιτικό επίπεδο, είναι χαρακτηριστικό του ενδιαφέροντος της Εταιρείας για την Κύπρο ότι τον Φεβρουάριο του 1970, σε μια εξαιρετικά κρίσιμη περίοδο για την Κύπρο, καθώς μερικές βδομάδες αργότερα ακολούθησε η πολύκροτη απόπειρα δολοφονίας του προέδρου Μακαρίου, προσκλήθηκε και μίλησε για το Κυπριακό, σε αυτό εδώ το βήμα, ο Πάτροκλος Σταύρου, ο στενότερος συνεργάτης του Μακαρίου, υφυπουργός παρά τω Προέδρω της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Στο επιστημονικό επίπεδο, και στο πεδίο των αδελφικών δεσμών συνεργασίας, πριν από 50 χρόνια, τον Απρίλιο του 1969, η Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών ανακήρυξε τον τότε Υπουργό Παιδείας της Κυπριακής Δημοκρατίας, τον διαπρεπή φιλόλογο και πρόεδρο επί σειρά ετών της Εταιρείας Κυπριακών Σπουδών, Κωνσταντίνο Σπυριδάκι, επίτιμο εταίρο της. Το σχετικό δίπλωμα επιδόθηκε στον Κύπριο υπουργό στη διάρκεια του Πρώτου Διεθνούς Κυπρολογικού Συνεδρίου, στη Λευκωσία, από τον τότε πρόεδρο της Εταιρείας, καθηγητή Χαράλαμπο Φραγκίστα, παρουσία του Γενικού της Γραμματέως, Ιωάννη Βασδραβέλλη και του μέλους του Διοικητικού της Συμβουλίου καθηγητή Νικολάου Ανδριώτη.

Αξιότιμε κύριε υπουργέ,

Νιώθω ιδιαίτερη τιμή, επειδή η αποψινή εκδήλωση αποτελεί μια φυσική συνέχεια των ιστορικών δεσμών και των παραδοσιακών αδελφικών σχέσεων Μακεδόνων και Κυπρίων Ελλήνων που μόλις περιέγραψα πολύ συνοπτικά. Και εύχομαι, στην επόμενη σας επίσκεψη στη Θεσσαλονίκη και στην Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών, να σας υποδεχθούμε ως εκπρόσωπο της ελεύθερης Κύπρου, που θα φέρει και στη Μακεδονία το «φοβερό μήνυμα της Σαλαμίνας», για να θυμηθούμε τους καταληκτικούς στίχους του σεφερικού ποιήματος «Σαλαμίνα της Κύπρος»: «Φωνή Κυρίου επί των υδάτων. Νήσός τις έστι»...

Σας ευχαριστώ πολύ.